

บทที่ 2

ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อกำหนดความสามารถและความพร้อม (Willingness) ที่ผู้กู้ยืมจะจ่ายเงินที่กู้ยืมตามเงื่อนไขสัญญา ธนาคารจำเป็นต้องกำหนดขนาดความเสี่ยงภัยที่ธนาคารจะยอมรับในแต่ละกรณี ตลอดจนวงเงินสินเชื่อที่จะให้กู้เมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ก็จำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาที่จะให้กู้ยืมด้วย ปัจจัยบางประการที่ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ นั้น จะต้องประเมินให้ใกล้เคียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นธนาคารจะต้องพยายามทำการประเมินตัวผู้กู้ยืม โดยดูจากประวัติของผู้กู้ยืมในอดีต และสภาพแวดล้อม ตลอดจนความเสี่ยงภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อที่จะได้พิจารณาว่าจะได้รับหนี้คืนตามปกติหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามการให้กู้ยืมไม่ควรจะขึ้นอยู่กับประวัติและชื่อเสียงของผู้กู้เท่านั้น ทั้งนี้เพราะการกู้ยืมเป็นการทำสัญญาผู้กู้ยืมในปัจจุบันแต่จ่ายชำระหนี้คืนในอนาคต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินความเสี่ยง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับตั้งแต่เริ่มให้สินเชื่อแก่ลูกค้าไปจนกระทั่งลูกค้าชำระหนี้หมด การเพิ่มลดของอัตราความเสี่ยงขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการชำระหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า ทุนดำเนินการ ทรัพย์สิน หรือหลักทรัพย์ และคู่ทางของธุรกิจของลูกค้าในอนาคต ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงจึงต้องนำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาทำการวิเคราะห์เพื่อให้สินเชื่อหรือไม่ เทคนิคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพได้แก่การวิเคราะห์ 5'c หรือ 4'p เป็นต้น

2.1.1 การประเมินผลอัตราเสี่ยงและวิธีการพิจารณาสินเชื่อโดยวิธี 5C'S

“ความเสี่ยง” จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับตั้งแต่เริ่มให้สินเชื่อแก่ลูกค้าเรื่อยไป จนกระทั่งลูกค้าชำระหนี้หมด เจ้าหน้าที่สินเชื่อผู้ที่มีหน้าที่ต้องพิจารณาตัดสินใจให้สินเชื่อแก่ลูกค้าจะต้องวิเคราะห์ “ความเสี่ยง” โดยคำนึงถึง

- ขอบเขตของอัตราเสี่ยงของสินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้าแต่ละราย
- วงเงินสินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้าในขอบข่ายของอัตราเสี่ยงนั้น ๆ ควรจะเป็นเท่าใด
- ระยะเวลาในการให้สินเชื่อควรจะนานเพียงใด (ระยะเวลาที่จะได้ชำระคืน)
- เงื่อนไขในการให้สินเชื่อนั้น ๆ ควรเป็นเช่นใด

เทคนิคอันหนึ่งซึ่งมักนำมาใช้ในการประเมินอัตราเสี่ยงเพื่อพิจารณาว่าจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้าหนี้ นั้น ๆ หรือไม่ คือ วิธี 5c's ซึ่งจะกล่าวโดยลำดับดังนี้

1.Character หมายถึง คุณสมบัติของผู้กู้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึง “ความต้องการ” หรือ “ความตั้งใจ” ของลูกหนี้ที่จะชำระหนี้สินเมื่อถึงกำหนด เป็นการสะสมคุณภาพทางด้านจิตใจและศีลธรรมที่มีอยู่ในตัวลูกหนี้แล้วแสดงออกมาในรูปของ ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงตรง เป็นต้น

2.Capacity หมายถึง ความสามารถในการหารายได้ของผู้กู้เพื่อนำมาชำระหนี้ (ability to pay) ปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใด ได้แก่

- รายได้ ถ้าหากลูกหนี้มีรายได้หรือมีความสามารถในการหารายได้สูง และสม่ำเสมอก็จะทำให้เขาสามารถชำระหนี้ได้ตรงกำหนดและเงื่อนไข ในกรณีที่ผู้กู้มีธุรกิจ การพิจารณาปัจจัยนี้จะดูจากรายได้จากการขายสินค้า คุณภาพสินค้า สถานะการแข่งขันในตลาด ต้นทุนการผลิต ความสัมพันธ์ของผู้กู้กับผู้ซื้อสินค้าและผู้ขายวัตถุดิบ หรือถ้าเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะดูถึงรายได้ของผู้กู้ ซึ่งได้แก่ เงินเดือน และรายได้พิเศษอื่น ๆ

- รายจ่าย ลูกหนี้มีภาระที่ต้องใช้จ่ายมากน้อยเพียงใด ถ้ามีรายได้มากและรายจ่ายมาก อย่างนี้ก็คงแค่ชำระหนี้ที่มีอยู่ได้เท่านั้น ถ้าเขาเป็นหนี้เพิ่มอีกอาจมีปัญหาในการจ่ายคืนในกรณีการให้สินเชื่อเพิ่มแก่เขาอีก สินเชื่อส่วนที่เพิ่มนั้นจะมีอัตราเสี่ยงสูงขึ้น และจะตั้งให้หนี้ก้อนเดิมที่เขาถืออยู่แล้วมีอัตราเสี่ยงสูงขึ้นด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าลูกหนี้มีรายได้สูงแต่มีภาระรายจ่ายพอประมาณก็จะมีฐานะทางการเงินดีกว่าลูกหนี้ที่รายได้มากแต่รายจ่ายก็มากด้วย

- ระยะเวลา เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยในการพิจารณา Capacity ลูกหนี้บางรายไม่อาจชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขถ้าให้เวลาเขาสั้นเกินไป ถ้าหากให้เวลานานขึ้นอาจชำระได้เรียบร้อยไม่มีปัญหาติดขัด

3.Capital หมายถึง ความเข้มแข็งทางการเงินของลูกหนี้ ซึ่งจะดูได้จากส่วนเจ้าของทุนหรือเงินทุน (Equity หรือ Net worth) ทุนของกิจการจะเป็นสิ่งประกันแก่เจ้าหนี้และสร้างความมั่นใจแก่เจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้คืน ถ้าหากคุณสมบัติของลูกหนี้ด้าน Character และ Capacity ด้อยลง การลงทุนของเจ้าของจะแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจและความตั้งใจในการประกอบกิจการ เช่น การลงทุนในโครงการ 150 ล้านบาท ถ้าผู้กู้มีเงินลงทุนเพียง 10 ล้านบาท แล้วขอกู้จากธนาคารอีก 140 ล้านบาท ก็ดูเหมือนว่าผู้ขอกู้จะเอาเปรียบธนาคาร ทำธุรกิจโดยออกเงินเพียงเล็กน้อย ถ้ามีกำไรตนเองได้รับ แต่ถ้าขาดทุนหรือล้มเหลวธนาคารจะเป็นผู้รับภาระการขาดทุนส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด ถ้าเป็นอย่างนี้ธนาคารคงปล่อยกู้ให้ไม่ได้ ดังนั้น ถ้าอัตราส่วนการลงทุนระหว่างผู้ลงทุนกับการขอกู้ห่างกันมากในลักษณะที่เงินกู้สูงเกินไป ธนาคารจะเกิดความเสี่ยงมาก ส่วนผู้ขอกู้จะเสี่ยงน้อยมากจนอาจทำให้ไม่มีความตั้งใจทำธุรกิจอย่างจริงจังเท่าที่ควร

4.Condition หมายถึง เงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะส่งผลทำให้ฐานะของลูกหนี้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือเลวลงได้ เงื่อนไขต่าง ๆ ได้แก่

- สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ (Economic Condition) เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืดเงินตึง ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นหรือลดลง ตลาดการเงินเปลี่ยนแปลงทำให้แหล่งเงินทุนในตลาดการเงินมีมากขึ้นหรือน้อยลง การเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนดอกเบี้ย การปรับนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เป็นต้น สภาพทาง

เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนของ วัฏจักรทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจมีผลกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคนิคการบริโภคของประชาชน สินค้า และวิธีการจำหน่ายสินค้าของธุรกิจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ของลูกค้านักค้าด้วย ธุรกิจใดที่กำลังเป็นที่นิยมของนักลงทุน เนื่องจากสามารถสร้างรายได้อย่างงามในระยะสั้น ธนาคารก็มักจะขอปล่อยเงินกู้กับธุรกิจนั้น ๆ เพราะภาวะเศรษฐกิจในช่วงนั้นได้เอื้ออำนวยให้ธุรกิจเหล่านี้เกิดเป็นที่นิยมของคนทั่วไป ซึ่งง่ายขายคล่อง กำไรงาม

- สถานการณ์ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ (Political Condition) เช่น การปฏิวัติรัฐประหาร การจลาจล สถานการณ์วุ่นวายในประเทศเพื่อนบ้านและชายแดน ซึ่งอาจทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ กฎระเบียบและนโยบายบางอย่างของรัฐที่อาจจำกัดหรือส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและอาจเป็นผลดีแก่บุคคลบางกลุ่ม เช่น การสั่งห้ามนำสินค้าบางประเภทเข้าประเทศ หรือการตั้งกำแพงภาษีขาเข้า จะมีผลให้ผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันในประเทศมีโอกาสที่จะขายสินค้าของตนเองได้มากขึ้นและได้ราคา เป็นการช่วยให้อุตสาหกรรมในประเทศขยายตัวออกไปได้ นโยบายช่วยเหลือชาวนายอ้อมทำให้ฐานะทางการเงินดีขึ้น เป็นต้น

- เงื่อนไขในธุรกิจ นั้นๆ (Business or Industry Condition) เช่น การแข่งขันในอุตสาหกรรมหรือธุรกิจนั้น ๆ มีมากน้อยเพียงใด ขนาดและฐานะของลูกค้าในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เขาทำอยู่นั้นเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งเป็นอย่างไร เป็นผู้นำ (Leader) ซึ่งมีอิทธิพลในวงการ หรือเป็นผู้ประกอบการรายการย่อยที่ไม่มีความหมาย หรือความสำคัญในธุรกิจ อุตสาหกรรมนั้นเลย

- เงื่อนไขเกี่ยวกับตัวลูกหนี้ (Company Condition) ตัวผู้บริหารหรือทีมงานบริหารมีความรู้ความสามารถและความชำนาญพอที่จะคุมงานด้านต่าง ๆ ของกิจการไปได้ด้วยดี มีระบบและนโยบายในการบริหารงานและดำเนินงานดีพอ และมีโครงการใหม่ๆ ที่ดีที่จะทำให้กิจการก้าวหน้ามั่นคงและเจริญเติบโตขึ้นหรือไม่

5 Collateral หมายถึง หลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้ หลักประกันหนี้เป็นสิ่งที่ธนาคารในประเทศไทยมักจะพิจารณาในการให้สินเชื่อ ทั้งนี้เพราะทรัพย์สินที่ลูกค้านำมาค้ำประกันหนี้จะทำให้ธนาคารอุ่นใจ ในกรณีที่การให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้หนี้ล้มเหลว ธนาคารยังมีโอกาสที่จะได้รับการชำระหนี้คืนจากการขายทรัพย์สินของลูกหนี้ที่นำมาจำนำหรือจำนองไว้ การให้สินเชื่อโดยมีหลักประกันทำให้ธนาคารลดความเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นได้มากกว่าให้สินเชื่อโดยไม่มีหลักประกัน

หลักประกันที่ลูกหนี้เสนอมา เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรจะพิจารณาถึงคุณภาพของหลักประกันควรมีน้ำหนักพอที่จะใช้ค้ำประกันหนี้หนี้ได้หรือไม่ ลูกหนี้อาจเสนอหลักประกันมาต่าง ๆ กันเช่น เงินฝากเป็นประกันหนี้ การจดจำนองที่ดิน โรงงาน อาคาร เครื่องจักร จำนำใบหุ้น เป็นต้น หลักประกันแต่ละประเภทจะมีสภาพคล่องในตัวเอง และ น้ำหนักแตกต่างกันไป เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะต้องพิจารณาว่ามีคุณภาพและน้ำหนักพอที่จะใช้ค้ำประกันหนี้ที่ขอมมาแต่ละครั้งนั้นได้เหมาะสมหรือไม่

ในปัจจุบันมีตัว C เพิ่มเข้ามาอีกตัวหนึ่งสำหรับการวิเคราะห์สินเชื่อ คือคำว่า Country ซึ่งหมายถึงถึงประเทศ หมายถึงประเทศผู้ซื้อสินค้าจากลูกค้าของธนาคารที่ธนาคารปล่อยสินเชื่อให้คือ ถ้าเป็นลูกค้าที่ทำธุรกิจส่งสินค้าออก และมีผู้ซื้อจากประเทศซึ่งมีภาวะสงครามบ่อยครั้ง ธนาคารก็จะนำปัจจัยประเทศของผู้ซื้อมาพิจารณาด้วย ทั้งนี้เพราะถ้าเกิดประเทศของผู้ซื้อสินค้าเกิดภาวะสงคราม บ้านเมืองอยู่ในภาวะคับขัน รัฐบาลอาจสั่งห้ามการส่งเงินออกประเทศได้ มีผลทำให้ผู้ซื้อสินค้าซึ่งอยู่ในประเทศนั้นไม่สามารถส่งเงินมาชำระค่าสินค้าให้กับลูกค้าของธนาคาร ลูกค้าก็ไม่มีเงินมาชำระคืนธนาคารเช่นกัน โอกาสจะเกิดหนี้สูญก็จะมีมากขึ้น

2.1.2 การพิจารณาสินเชื่อโดยวิธี 4P's

1.People หมายถึง การวิเคราะห์ประวัติและเรื่องราวของผู้กู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้กู้ในการชำระหนี้คืน การเข้าถึงตัวผู้ขอกู้เป็นเทคนิคที่สำคัญของผู้วิเคราะห์สินเชื่อโดยถือหลักว่ายิ่งได้ข้อมูลจากผู้กู้มากเท่าใดก็ยิ่งรู้จักผู้กู้มากขึ้นเท่านั้น การหาข้อมูลจากผู้ขอกู้จะทำได้โดยการสัมภาษณ์ อาจใช้วิธีการถามตรง ๆ การกรอกแบบสอบถาม การรู้เรื่องของผู้กู้โดยละเอียด จะทำให้สามารถวินิจฉัยข้อมูลได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการปลอดภัยต่อธนาคารมากขึ้น เรื่องราวของผู้กู้ที่ควรทราบได้แก่ประวัติครอบครัว, ประวัติการงาน เป็นต้น

2.Purpose หมายถึง วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ธนาคารจำเป็นต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อตรวจสอบว่าจำนวนเงินที่ลูกค้าขอกู้นั้นจะพอเอาไปดำเนินการนั้นๆ หรือตามวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ธนาคารควรพิจารณาวงเงินให้เหมาะสม นอกเสียจากจะทราบว่าเรามีเงินจากทางอื่นด้วย หรือถ้าพิจารณาเห็นว่าให้กู้แล้วเพิ่มภาระหนี้มากไปก็ไม่ควรให้กู้และเมื่อให้กู้ไปแล้วต้องดูว่าได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรืออย่างไร ถ้าใช้ผิดวัตถุประสงค์ในการกู้เงินนั้นจะต้องเป็นการนำเงินไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น จึงจะทำให้ผู้กู้มีรายได้เพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้ได้

3.Payment หมายถึง ความสามารถในการหารายได้มาชำระหนี้ ในการพิจารณาสินเชื่อผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องทราบว่าโอกาสในการชำระหนี้คืนของผู้กู้มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ผู้กู้มีแผนการชำระหนี้อย่างไร การที่ลูกหนี้จะสามารถชำระหนี้คืนได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับรายได้ของลูกหนี้เป็นสำคัญ หากลูกหนี้มีรายได้ดีและแน่นอนก็ย่อมเป็นที่เชื่อถือได้ ควรได้รับพิจารณาให้กู้ แหล่งที่มาของรายได้ที่ผู้กู้อาจจะได้เงินมาชำระหนี้ได้แก่ กำไรของกิจการ, รายได้จากการขายทรัพย์สิน หรือหลักทรัพย์ และลูกหนี้กู้ยืมจากที่อื่นมาชำระหนี้

4.Protection หมายถึง หลักประกันความเสี่ยงของธนาคาร ในการกู้ยืมนั้นธนาคารผู้ให้กู้ย่อมคาดว่าจะได้รับชำระหนี้คือจากรายได้หรือผลกำไร ในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ แต่ก็จำเป็นต้องคำนึงถึงความผิดพลาดล้มเหลวในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะความสามารถในการบริหารงานของลูกหนี้โดยตรง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอและมีภาระหนี้สินมาก หรืออาจจะมาจากสิ่งที่ไม่คาดหมายได้ เช่น เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ

สภาพทางธุรกิจและอุตสาหกรรม ฉะนั้นผู้พิจารณาให้กู้ยืมจึงควรพิจารณาถึงหลักประกัน เพราะเป็นการช่วยให้ธนาคารลดอัตราเสี่ยงไม่ต้องสูญเสียเงินที่ให้กู้ไปในกรณีผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้เป็นสิ่งสำคัญมากกว่า เพราะธนาคารต้องการได้เงินคืนมากกว่าทรัพย์สินที่เป็นประกัน ธนาคารไม่ประสงค์ให้มีการขายทรัพย์สินของผู้กู้มาชำระหนี้ธนาคาร เว้นแต่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการได้ทรัพย์สินมานั้นย่อมทำให้ยุ่งยากในการจำหน่ายและอาจขาดทุนได้

2.2 ทฤษฎีการธนาคารเชิงประวัติศาสตร์

2.2.1 ทฤษฎีการให้กู้เพื่อการพาณิชย์ (The commercial loan theory) จุดมุ่งหมายที่สำคัญของทฤษฎี เพื่อที่จะให้ระบบธนาคารมีเสถียรภาพ มีการบริหารให้ได้มาซึ่งสภาพคล่อง ความมั่นคง และความสามารถที่จะหากำไรด้วยตัวของมันเอง โดยเน้นหลักการที่ว่าธนาคารพาณิชย์ควรให้กู้ในระยะสั้น คือการชำระหนี้คืนต้องไม่เกินหนึ่งปี เป็นการให้กู้เพื่อตอบสนองความต้องการตามฤดูกาลของธุรกิจ การให้กู้ยืมนั้นมีคุณสมบัติที่จะชำระหนี้ในตัวของมันเอง และจะต้องเป็นการกู้เพื่อการค้าของสินค้าที่จับต้องได้ โดยไม่เห็นด้วยกับการกู้เพื่อเก็งกำไรในการซื้อหลักทรัพย์ เพราะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้แก่ธนาคาร นอกจากนี้ทฤษฎียังไม่สนับสนุนการให้กู้ระยะยาว เช่น การกู้เพื่อซื้อที่ดิน, สร้างโรงงาน และซื้อเครื่องจักร เพราะการให้กู้ประเภทเหล่านี้ขาดสภาพคล่อง

2.2.2 ทฤษฎีการจัดการด้านหนี้สิน (The liability management theory) ธนาคารสามารถไต่หาสภาพคล่องได้ด้วยการจัดการด้านหนี้สิน ธนาคารต้องการสภาพคล่องอันเนื่องมาจากสาเหตุสองประการ คือ อาจเกิดจากลูกค้าถอนเงินฝากออกไปมากกว่าที่คาดหมายไว้ของธนาคาร หรืออาจเกิดจากลูกค้ารายใหม่ต้องการเงินกู้ ผู้บริหารธนาคารสามารถหาทุนโดยการกู้จากตลาดเงิน เช่น กู้ยืม "Federal Fund" หรือหาเงินทุนจาก "Negotiable Certificates of Deposits - NCD" หรืออาจกล่าวได้ว่าธนาคารสามารถแสวงหาสภาพคล่องด้วยการก่อหนี้ขึ้นนั่นเอง

2.3 ทฤษฎี และ หลักเกณฑ์ในการจัดชั้นหนี้

ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ กำหนดให้มีการจัดชั้นลูกหนี้ออกเป็น 6 ประเภท โดยยึดตามจำนวนงวดที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้ ตามตาราง 1.3 ดังนี้

ลูกหนี้ค้างชำระ (งวด)	การจัดชั้น	หมายเหตุ
1.ไม่เกิน 1 งวด	ชั้นปกติ	ปกติ
2.มากกว่า 1 งวด ไม่เกิน 3 งวด	ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	ปกติ
3.มากกว่า 3 งวด ไม่เกิน 6 งวด	ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	เริ่มคิดเป็น NPL.
4.มากกว่า 6 งวด ไม่เกิน 12 งวด	ชั้นสงสัย	เป็น NPL
5.มากกว่า 12 งวด ขึ้นไป	ชั้นสงสัยจะสูญ	เป็น NPL
6.ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดตามได้	ชั้นสูญ	ตัดออกจากบัญชี

สินทรัพย์จัดชั้นสูญ

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

- สิทธิเรียกร้องที่ได้ดำเนินการ โดยสมควรเพื่อให้ได้ชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว โดยให้พิจารณา จากเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้
  - ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไปไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้
  - ลูกหนี้เลิกกิจการและมีหนี้ของเจ้าหนี้อย่างอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็น จำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้
  - ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อย่างอื่นฟ้อง และในกรณีนั้นๆ ได้มีคำสั่งหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้
  - ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อย่างอื่นฟ้อง ในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้ นั้น หรือถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว
- สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกคืนได้ เช่น ขาดอายุความในการดำเนินคดี,ขาดพยานหลักฐาน หรือ สัญญาไม่สมบูรณ์,ไม่สามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมาย
- สินทรัพย์อื่น ซึ่งชำรุด เสียหาย หรือหมดราคา
- ส่วนสูญเสียดังกล่าวที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงิน หรือ ดอกเบี้ย เกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม หรือเงื่อนไข หรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน
2. สินทรัพย์อื่น เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาจริงกับราคาตามบัญชี ที่สูงกว่าราคาจริง ทั้งนี้ราคาจริงของสินทรัพย์นั้นให้ถือตามราคาซื้อขายในตลาด หรือหากไม่มีราคาดังกล่าว ให้ใช้ราคายุติธรรมที่ประเมินโดยผู้ประเมินอิสระ หรือที่ประเมินโดยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าสำหรับเงินลงทุนในหลักทรัพย์ หากไม่มีราคายุติธรรมให้ใช้ตามมูลค่าสุทธิของกิจการ
3. สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวน
4. ส่วนสูญเสียดังกล่าวที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
5. มีเหตุประการอื่นแสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวนตามธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงิน หรือ ดอกเบี้ย เกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม เงื่อนไข ,เงื่อนไขตามสัญญา,วันที่ธนาคารทวงถาม,เรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน
2. มีคำสั่งศาลให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้
3. ลูกหนี้หยุดกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี
4. ลูกหนี้หยุดกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกระทำการใดๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่นออกไปจากประเทศไทย หรือย้ายถ่ายเททรัพย์สิน
5. ลูกหนี้มีฐานะการเงินไม่มั่นคงหรือความสามารถในการทำรายได้ต่ำแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ
6. ติดต่อลูกหนี้ไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบ หรือลูกหนี้ไปจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญาโดยไม่แจ้งให้ธนาคารทราบ
7. ผู้ค้ำประกัน เข้าเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งข้างต้น
8. ธุรกิจของลูกหนี้ไม่ปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง
9. ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเจดีย์ทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง
10. ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย

11. ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุนเป็นเวลาตั้งแต่ 3 ปีติดต่อกันขึ้นไป หรือลูกหนี้ที่มียอดขาดทุนสะสมจนทำให้สินทรัพย์ต่ำกว่าหนี้สินที่มีอยู่ เว้นแต่มีหลักฐานแสดงให้เห็นได้ว่า กิจการของลูกหนี้มีโอกาสทำกำไรพอชดเชยผลขาดทุน
12. ลูกหนี้ที่ธนาคารมิได้มีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ ตามหลักการการให้สินเชื่อที่ดีหรือมีเอกสารประกอบการให้สินเชื่อไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย หรือมิได้มีการติดตามฐานะการเงินตลอดจนคุณภาพของลูกหนี้ตามวิธีปฏิบัติปกติ
13. ลูกหนี้ได้ขอผ่อนผันเวลาการชำระหนี้ไว้ แต่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน
14. สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ครบถ้วน
15. มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้น คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงิน หรือ ดอกเบี้ย เกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม เงื่อนไข, เงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน
2. ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงิน หรือ ดอกเบี้ย ไม่เกิน 3 เดือน แต่มีหลักฐานชัดเจนว่ามีปัจจัยบางอย่างที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เช่นภาวะของภาคอุตสาหกรรมของลูกหนี้เสื่อมถอย, หลักประกันเสื่อมค่าลง
3. ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุนเป็นเวลาตั้งแต่ 2 ปีติดต่อกันขึ้นไป หรือลูกหนี้ที่มียอดขาดทุนสะสม จนทำให้สินทรัพย์หลังหักหนี้สินต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของทุนซึ่งชำระแล้ว เว้นแต่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่ากิจการของลูกหนี้มีโอกาสทำกำไรพอชดเชยผลขาดทุน
4. มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้น มีปัญหาในการเรียกให้ชำระคืน หรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามปกติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงิน หรือ ดอกเบี้ย เกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม เงื่อนไข, เงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน
2. ลูกหนี้ที่ไม่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย แต่มีหลักฐานที่แสดงว่ามีปัจจัยบางอย่างที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืน หรือมีความไม่สมบูรณ์ของหลักประกัน
3. มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้น มีค่าเสื่อมถอยลง หรือลูกหนี้มีฐานะหรือผลการดำเนินงานอ่อนลง ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นปกติ

ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. ลูกหนี้ไม่ผิดนัดชำระหนี้ และไม่มีสัญญาณใดๆ แสดงว่าจะมีการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งจะทำให้ธนาคารได้รับความเสียหาย แต่มีความเสี่ยงต่อความเสียหายตามปกติ
2. ลูกหนี้ที่ไม่เข้าข่ายลูกหนี้จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ สงสัย ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือกล่าวถึงเป็นพิเศษ

ลูกหนี้รายใดรายหนึ่งมีหนี้หลายประเภท

ลูกหนี้มีหนี้หลายประเภท ต้องจัดชั้นหนี้ทุกประเภทของลูกหนี้รายนั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นใน ระดับคุณภาพต่ำสุดของลูกหนี้รายนั้น ยกเว้น

1. แยกการใช้เงินตาม โครงการใด โครงการหนึ่ง ได้อย่างชัดเจน โดยต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ทุกข้อ ดังนี้
  - 1.1 มีการวิเคราะห์การให้สินเชื่ออย่างดี พิจารณาแล้วว่าลูกหนี้จะมีความสามารถชำระหนี้ได้แน่นอน
  - 1.2 มีเอกสารหลักฐานประกอบการวิเคราะห์ พร้อมให้ตรวจสอบได้
  - 1.3 สามารถติดตามควบคุมการใช้เงินของลูกหนี้ อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อ และมีเอกสารการติดตามหนี้ชัดเจน
  - 1.4 จัดทำตารางเวลาการจ่ายชำระหนี้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้
2. ลูกหนี้มีหนี้เข้าข่ายสินทรัพย์จัดชั้นปกติมากกว่า 90% ของยอดหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับทั้งหมดของลูกหนี้รายนั้น สามารถจัดชั้นหนี้ส่วนนี้เป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติได้
3. มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานจากหน่วยราชการตามระเบียบของหน่วยราชการนั้นที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันตรวจรับงาน เงินให้สินเชื่อส่วนนี้ให้ถือเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ

ลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. ระหว่างติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ให้จัดชั้นดังนี้
  - 1.1 ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือจัดชั้นสงสัย ให้จัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน
  - 1.2 ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐานหรือกล่าวถึงเป็นพิเศษ ให้จัดชั้นเดิม
2. ลูกหนี้ที่สามารถชำระเงินตามสัญญาการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ใหม่ ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน
3. งวดการชำระเงิน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า ให้ถือเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ กรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่ ให้นำระยะเวลาการค้างชำระรวมกับระยะเวลาการค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แล้วพิจารณาจัดชั้นตามหลักเกณฑ์การจัดชั้น

ตามหลักเกณฑ์การจัดชั้น และการกันสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังนี้
 ลูกหนี้ในชั้นปกติ คือลูกหนี้ที่ค้างชำระไม่เกิน 1 งวด คิดการกันสำรองร้อยละ 1 ของยอดหนี้คงเหลือ,
 ลูกหนี้ในชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ คือลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวด แต่ไม่เกิน 3 งวด คิดการกันสำรอง
 ร้อยละ 2 ของยอดหนี้คงเหลือ, ลูกหนี้ในชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน คือลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 3 งวด แต่ไม่เกิน
 6 งวด คิดการกันสำรองร้อยละ 20 ของยอดที่ใช้คำนวณการกันสำรอง, ลูกหนี้ในชั้นสงสัย คือลูกหนี้ที่
 ค้างชำระตั้งแต่ 6 งวด แต่ไม่เกิน 12 งวด คิดการกันสำรองร้อยละ 50 ของยอดที่ใช้คำนวณการกัน
 สำรอง, ลูกหนี้ในชั้นสงสัยจะสูญ คือลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 12 งวดขึ้นไป คิดการกันสำรองร้อยละ 100
 ของยอดที่ใช้คำนวณการกันสำรอง ตามตาราง 2.1 ดังนี้

ตาราง 2.1 สรุปหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการสำรอง

สินทรัพย์จัดชั้น	เข้าเกณฑ์	ข้อใดข้อหนึ่ง	ตัดบัญชี	การสำรอง
	ระยะเวลาค้างชำระ (เดือน)	เงื่อนไข (ข้อ)		
สูญ	ดำเนินการโดยสม ควรแล้วแต่ไม่มี ทางได้รับชำระ	4	ตัดในงวดบัญชีนั้น	-
สงสัยจะสูญ	> 12	4	-	100%NET
สงสัย	เกิน 6 ไม่เกิน 12	14	-	50%NET
ต่ำกว่ามาตรฐาน	เกิน 3 ไม่เกิน 6	3	-	20%NET
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	เกิน 1 ไม่เกิน 3	2	-	2%
ปกติ	ไม่เกิน 1	-	-	1%

สำหรับหลักประกันแต่ละประเภท ที่นำมาคิดการกันสำรองนี้สามารถสรุปได้ดังนี้ หลัก
 ประกันที่เทียบเท่าเงินสด สามารถนำมาคิดการกันสำรองนี้เท่ากับร้อยละ 100, หลักประกันที่ใกล้เคียง
 กับเงินสด สามารถนำมาคิดการกันสำรองนี้เท่ากับร้อยละ 95, หลักประกันที่มีการประเมินราคาไม่เกิน
 6 เดือน สามารถนำมาคิดการกันสำรองนี้เท่ากับร้อยละ 90, หลักประกันที่มีการประเมินราคาเกิน 6
 เดือน สามารถนำมาคิดการกันสำรองนี้เท่ากับร้อยละ 50 ส่วนหลักประกันอื่นๆ สามารถนำมาคิดการ
 กันสำรองนี้เท่ากับร้อยละ 50 ตามตาราง 2.2 ดังนี้

ตาราง 2.2 การคำนวณมูลค่าหลักประกัน เพื่อให้ในการคิดกันสำรอง

ลำดับที่	ประเภทหลักประกัน	%ที่ใช้ในการคำนวณ
1	หลักประกันที่เทียบเท่าเงินสด	100
2	หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสด	95
3	หลักประกันที่มีการประเมิน ประเมินไม่เกิน 6 เดือน	90
	ประเมินเกิน 6 เดือน	50
4	หลักประกันอื่นๆ	50
5	บุคคลหรือนิติบุคคล ค้ำประกัน และ ไม่มีหลักประกัน	0

หมายเหตุ : 1.มูลค่าที่คำนวณได้ต้องไม่สูงเกินกว่า มูลค่าที่จํานำ / จํานอง / มีบุริมสิทธิ

2.ลูกหนี้ที่ค้ำประกัน โดยกระทรวงการคลัง, รัฐบาลชำระหนี้ให้, มีหลักฐานจะได้รับชำระเงินจากหน่วยราชการ ให้นำวงเงินที่ได้รับการค้ำประกัน หรือที่จะได้รับ มาหักจากยอดหนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินได้กันเงินสำรองฯ ไว้แล้วมากกว่าจำนวนเงินที่ต้องทยอยกันเงินสำรองฯ ในแต่ละงวด สถาบันการเงินต้องคงจำนวนเงินกันสำรองฯ ดังกล่าวไว้ในบัญชีต่อไปจนกว่าจะกันเงินสำรองฯ ได้ครบถ้วนแล้ว

ตัวอย่างวิธีคิดการกันสำรองหนี้

ตัวอย่างที่ 1

นาย ก. มีสินเชื่อดังนี้

ลำดับที่	ประเภท	ยอดหนี้	สินทรัพย์อื่น	รวม	หน่วย : ล้านบาท
					ค้างชำระ(เดือน)
1.	LOAN	250	25	275	13
2.	O/D	30	-	30	7
3.	P/N	200	30	230	-
รวมทั้งสิ้น				535	

ลูกหนี้รายนี้จัดชั้น สงสัยจะสูญ

ตัวอย่างที่ 2

นาย ข. มีสินเชื่อดังนี้

ลำดับที่	ประเภท	ยอดหนี้	สินทรัพย์อื่น	รวม	หน่วย : ล้านบาท
					ค้างชำระ(เดือน)
1.	LOAN	90	10	100	-
2.	LOAN	30	10	40	13
3.	O/D	30	-	30	-
4.	P/N	300	30	330	-
รวมทั้งสิ้น				500	

บัญชีที่จัดชั้นสงสัยจะสูญ 40 = 8% ของยอดหนี้รวมสินทรัพย์อื่น

บัญชีที่จัดชั้นปกติ 460 = 92% ของยอดหนี้รวมสินทรัพย์อื่น

ดังนั้นลูกหนี้รายนี้

จัดชั้นปกติ = 460

จัดชั้นสงสัยจะสูญ = 40

งคคคดอกเบี้ย

ตั้งแต่ 1 มกราคม 2541

ค้างดอกเบี้ยเกินกว่า 6 เดือน

ตั้งแต่ 1 มกราคม 2542

ค้างดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน

งวด ธันวาคม 2540

= ยอดรวมลูกหนี้จัดชั้น

ตั้งแต่งวดมิถุนายน 2541

= เงินให้สินเชื่อหรือเงินให้กู้ยืมที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นเกินกว่า 6 เดือน

ตัวอย่างที่ 3

นาย ก. จัดชั้น สงสัย

มีสินเชื่อดังนี้

LOAN	100
OD	25
TR	<u>220</u>
รวม	<u>345</u>

หลักประกัน

	ประเภท	ราคาประเมิน	วันที่ประเมิน	จำนวน/จำนวน
1.	ที่ดิน	400	15-05-98	150
2.	ที่ดิน+สปส.	250	12-09-97	140
3.	เงินฝาก	125		100
4.	หุ้นในตลาด	50		75

วิธีคำนวณมูลค่าหลักประกัน (ตัวอย่างที่ 3)

1. ที่ดินประเมินไม่เกิน 6 เดือน

$$400 \times 90\% = 360$$

$$\text{แต่วงเงินจำนอง} = 150$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 1} = \boxed{150}$$

2. ที่ดิน + สปส. ประเมินเกิน 6 เดือน

$$250 \times 50\% = 125$$

$$\text{วงเงินจำนอง} = 140$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 2} = \boxed{125}$$

3. เงินฝากยอคคองเหลือ	= 125
วงเงินจำนอง	= 100
$100 \times 100\%$	= 100
มูลค่าหลักประกันที่ 3	= 100
4. หุ่นในตลาดตีราคาตามราคาปิด ณ วันที่จัดชั้น	= 50
$50 \times 95\%$	= 47.5
วงเงินจำนำ	= 75
มูลค่าหลักประกันที่ 4	= 47.5
มูลค่าหลักประกันรวม	= $150 + 125 + 100 + 47.5$
	= 422.5
ยอดหนี้รวม	= 345
ลูกหนี้รายนี้ไม่ต้องสำรอง	

ตัวอย่างที่ 4

นาย ก. จัดชั้นสงสัย
มีสินเชื่อดังนี้

LOAN	300
OD	25
TR	<u>220</u>
รวม	<u>545</u>

หลักประกัน

	ประเภท	ราคาประเมิน	วันที่ประเมิน	จำนอง/จำนำ
1.	ที่ดิน	400	15-05-98	150
2.	ที่ดิน+สปส.	125	12-09-97	140
3.	เงินฝาก	125		100
4.	หุ่นในตลาด	50		75

วิธีคำนวณมูลค่าหลักประกัน (ตัวอย่างที่ 3 และ 4)

1. ที่ดินประเมินไม่เกิน 6 เดือน

$$400 \times 90\% = 360$$

$$\text{แต่วงเงินจำนอง} = 150$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 1} = \boxed{150}$$

2. ที่ดิน + สปส. ประเมินเกิน 6 เดือน

$$250 \times 50\% = 125$$

$$\text{วงเงินจำนอง} = 140$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 2} = \boxed{125}$$

3. เงินฝากยกยอดคงเหลือ = 125

$$\text{วงเงินจำนอง} = 100$$

$$100 \times 100\% = 100$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 3} = \boxed{100}$$

4. หุ่นในตลาดตีราคาตามราคาปิด ณ วันที่จัดชั้น = 50

$$50 \times 95\% = 47.5$$

$$\text{วงเงินจำนำ} = 75$$

$$\text{มูลค่าหลักประกันที่ 4} = \boxed{47.50}$$

มูลค่าหลักประกันรวม = 150 + 125 + 100 + 47.5

$$= 422.5$$

ยอดหนี้คงค้างรวม

$$= 545$$

ยอดที่ใช้ในการคำนวณการกันสำรอง

$$= 545 - 422.5$$

$$= 122.5$$

ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยอัตราที่ใช้ = 50% NET

จำนวนเงินที่ต้องกันสำรอง

$$= 122.5 \times 50\%$$

$$= 61.25$$

ตัวอย่าง TDR

กรณีที่ 1 ชำระหนี้ทั้งหมดด้วยการตีโอนชำระหนี้

หนี้	100
ทรัพย์สินราคายุติธรรม	50
ส่วนสูญเสีย	$= 100 - 50 = 50$

สำรอง 100 % ไม่เข้าข่ายผ่อนผันการกันสำรอง

กรณีที่ 2 ปรับโครงสร้างหนี้ตามกระแสเงินสดรับในอนาคต

หนี้	100
หลักประกันมีมูลค่า	200
(หลักประกัน TDR มูลค่า 75)	
ราคาตลาดของลูกหนี้ไม่มีอ้างอิง	

วิธีที่ 1 ใช้ CASH FLOW จำนวน PV	$= 80$
ส่วนสูญเสีย	$= 100 - 80$
	$= 20$

วิธีที่ 2 ใช้มูลค่าหลักประกัน	
ก่อนปี 2544	
ส่วนสูญเสีย	$= 100 - 200$
	$=$ ไม่มีส่วนสูญเสีย

ตั้งแต่ปี 2544	
ส่วนสูญเสีย	$= 100 - 75 = 25$

กรณีที่ 2 ตีโอนชำระหนี้บางส่วน

หนี้	100
ตีโอนชำระหนี้	25
คงเหลือหนี้	75
ราคายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ตีโอน	$= 20$
หลักประกันที่เหลือมูลค่า	$= 55$
(หลักประกัน TDR มูลค่า = 30)	
ส่วนสูญเสียจากการตีโอน	$= 25 - 20 = 5$

ส่วนสูญเสียที่เหลือ

วิธีที่ 1 ใช้ CASH FLOW จำนวน PV = 65

ส่วนสูญเสีย = $75 - 65 = 10$

วิธีที่ 2 ใช้มูลค่าหลักประกัน

ก่อนปี 2544

ส่วนสูญเสีย = $75 - 55 = 20$

ตั้งแต่ปี 2544

ส่วนสูญเสีย = $75 - 30 = 45$

การสำรอง

1. ตามเกณฑ์จัดชั้น จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

สำรอง 20% NET

หนี้ 75

มูลค่าหลักประกัน 55

สำรอง = $20 \times 20\% = 4$

2. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประเภท TDR

2.1 เลือกวิธีที่ 1 สำรองทันที = 5

ส่วนสูญเสียที่เหลือสำรอง = $10 \times 20\% = 2$

2.2 เลือกวิธีที่ 2 สำรองทันที

ส่วนสูญเสียที่เหลือสำรอง = $45 \times 20\% = 9$

การสำรอง ยอดหนี้ 100 จัดชั้นสงสัย

PV 80

LOSS 20

กรณีหลักประกันมีมูลค่า 70

สำรองตามเกณฑ์จัดชั้น = $(100 - 70) \times 50\% = 15$

2.4 ทฤษฎีการแก้ไข และป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ธนาคารไทยและต่างประเทศต้องการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อเป็นการตัดสินทรัพย์ดังกล่าวออกจากบัญชี ทำให้สามารถขยาย Credit line ให้กับผู้กู้รายอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะดำเนินธุรกิจไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงินต่างชาติซึ่งรวมทั้ง BIBF ประเภท Out-In ที่มีสาขาอยู่ทั่วโลกมีความต้องการที่จะตัด NPL ออกจากบัญชีให้ได้มากที่สุด เพื่อที่ว่าสถาบันการเงินของตนสามารถขยายธุรกิจหรือให้ Credit ได้เพิ่มมากขึ้นในประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ กันออกไป ดังนี้

1. การจำหน่ายหนี้สูญ หรือ การตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ออกจากบัญชีตามกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย แต่วิธีการนี้สถาบันการเงินอาจจะต้องดำเนินการฟ้องร้องลูกหนี้เพื่อให้เข้าตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลานานทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก วิธีการในการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกคืนเงินกู้จากลูกหนี้เพื่อตัดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ออกจากบัญชีนั้นอาจจะไม่เป็นที่นิยมนักสำหรับสถาบันการเงินไทย เพราะอาจจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องของการกันเงินสำรองสำหรับ NPL ซึ่งอาจจะเป็นจำนวนมากถึง 100% ของ NPL ดังกล่าว ทำให้เกิดภาระเป็นอย่างมากถึงขั้นที่ต้องเพิ่มทุน

2. Confidentiality Agreement ทางสถาบันการเงินต้องเริ่มเจรจากับกลุ่มผู้ลงทุนที่สนใจจะซื้อ NPL ซึ่งทางกลุ่มผู้ลงทุนต้องขอข้อมูลเกี่ยวกับ NPL ดังกล่าว เพื่อทำการศึกษาถึงคุณภาพของ NPL และเพื่อประโยชน์ในการทำ Due Diligence นอกจากนี้ ยังอาจจะต้องศึกษาถึงตัวบริษัทผู้กู้ว่ามีสถานะเป็นอย่างไร ซึ่งนักลงทุนผู้ซื้อ NPL ต้องขอข้อมูลจากทางสถาบันการเงิน แต่ทางสถาบันการเงินจะต้องระมัดระวังสิทธิในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้กับกลุ่มผู้ลงทุนที่จะมาซื้อ NPL ว่าได้หรือไม่ เพราะเนื่องจากข้อมูลของผู้กู้หากถูกเปิดเผยออกไป โดยที่ทางสถาบันการเงินไม่มีสิทธิ หรือไม่ได้ได้รับความยินยอมจากผู้กู้ก่อนและการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้กู้ได้รับความเสียหาย ทางสถาบันการเงินอาจจะมีความผิดในเรื่องของการละเมิดและอาจจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้กับลูกหนี้ผู้กู้ได้ หรือในบางกรณีอาจจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม หากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ผู้กู้ สถาบันการเงินจะไม่มีผิด ซึ่งโดยปกติแล้วสัญญาเงินกู้ จะมีข้อสัญญาที่ให้อำนาจสถาบันการเงินสามารถเปิดเผยข้อมูลของผู้กู้ได้ ถือว่าผู้กู้ได้ให้ความยินยอมแล้วในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว แต่ทางสถาบันการเงินจะต้องระมัดระวังว่าหากข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลเฉพาะบุคคลของกรรมการของลูกหนี้ผู้กู้ ในทางปฏิบัติแล้วก่อนที่จะทางสถาบันการเงินจะขาย NPL ให้กับกลุ่มผู้ลงทุน ต้องกำหนดให้ผู้ลงทุนเข้าทำสัญญา Confidentiality Agreement กับทางสถาบันการเงินว่าจะรักษาข้อมูลที่ได้รับจากทางสถาบันการเงินไว้เป็นความลับ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือต้องมีข้อกำหนดใน

สัญญาดังกล่าว ให้ผู้ลงทุนชดเชยค่าเสียหายหรือให้ Indemnity กับทางสถาบันการเงินในกรณีที่ทางสถาบันการเงินถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากลูกหนี้ผู้กู้ในการเปิดเผยข้อมูลของผู้กู้ ดังนั้น Confidentiality Agreement จึงควรที่จะต้องร่างโดยที่ปรึกษาทางกฎหมายเสมอ เพื่อป้องกันสิทธิและความเสี่ยงของสถาบันการเงินที่จะมีขึ้น

3. Assignment Agreement วิธีการขาย NPL โดยการที่สถาบันการเงินโอนสิทธิในการได้รับเงินคืนจากผู้กู้ให้กับนักลงทุนโดยการโอนสิทธิดังกล่าวจะทำในรูปแบบของ Assignment Agreement ระหว่างสถาบันการเงินผู้โอนกับนักลงทุนผู้รับโอนพร้อมกับแจ้งการโอนสิทธิดังกล่าวให้ลูกหนี้ผู้ถูกราย ซึ่งโดยปกติแล้วสิทธิดังกล่าวย่อมสามารถโอนกันได้โดยชอบตามกฎหมายเว้นแต่จะมีข้อตกลงห้ามโอนกันไว้ในสัญญาผู้ โดยทั่วไปในสัญญาผู้ยืมเงินมักจะมีข้อกำหนดให้สถาบันการเงินสามารถโอนสิทธิดังกล่าวพร้อมกับเปิดเผยข้อมูลของผู้กู้ให้กับ Potential Investors ได้ ในบางกรณีที่ผู้กู้ยังเบิกถอนเงินตามสัญญาผู้ดังกล่าวไม่ครบตามจำนวนเงินที่สามารถเบิกผู้ได้ แม้ทางสถาบันการเงินจะโอนสิทธิในการได้รับชำระหนี้ดังกล่าวให้กับผู้ลงทุนแล้ว ทางสถาบันการเงินอาจจะยังมีหน้าที่ในการให้เงินกู้กับผู้กู้ต่ออีก เว้นแต่ทางสถาบันการเงิน, ผู้กู้และนักลงทุนจะทำสัญญาร่วมกันในลักษณะของการแปลงหนี้ใหม่ (Novation Agreement) เพื่อให้หน้าที่ในการปล่อยกู้สิ้นสุดลง หรือโอนหนี้ดังกล่าวให้กับนักลงทุน Assignment Agreement และ Novation Agreement จึงควรที่จะต้องมีการร่างสัญญาด้วยความระมัดระวัง โดยให้ที่ปรึกษากฎหมายเป็นผู้ร่างเสมอ

4. การขาย NPL ระหว่างฟ้องคดี ประเด็นที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ในกรณีที่สถาบันการเงินได้ดำเนินคดีฟ้องเรียกเงินกู้คืนจากลูกหนี้แล้ว คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล สถาบันการเงินจะโอนขายสิทธิในการได้รับชำระหนี้คืนให้กับกลุ่มผู้ลงทุนในเวลาดังกล่าวได้หรือไม่ จะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดที่จะต้องพิจารณาก็คือ Assignment Agreement ถือว่าเป็นการโอนสิทธิในการฟ้องคดี ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นการซื้อขายคดีและจะทำให้สัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะและไม่มีผลใช้บังคับหรือไม่ ตามแนวคำพิพากษาฎีกานั้นหากศาลเห็นว่าการโอนสิทธิดังกล่าวมีเจตนาที่จะซื้อขายคดีกันก็จะพิจารณาว่าสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะและไม่มีผลใช้บังคับ โดยถือว่าเป็นการขัดต่อ Public Policy ที่ไม่ต้องการสนับสนุนให้มีการฟ้องร้องต่อกัน อย่างไรก็ตาม หาก Assignment Agreement ดังกล่าวร่างโดยบรรยายให้ชัดเจนถึงเจตนาทางธุรกิจของกลุ่มสัญญาโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในการซื้อขายคดี เชื่อว่าศาลจะไม่พิจารณาไปในทางที่ว่าเป็นสัญญาซื้อขายคดี

5. แผนผ่อนคลายมาตรการทางการเงิน ของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งการยกเลิกกันสำรองหนี้ปกติ 1% และปรับสูตรการกันสำรองเงินสดพันธบัตรเพิ่มรวมถึงการผ่อนปรนวิธีคิดนับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นรายบัญชี จากเดิมที่คิดรวมเป็นรายบุคคลนั้น จะทำให้ลดแรงกดดัน การเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ได้ถึง 5-7% จากยอดเงินเพิ่มทุนที่สำนักวิจัยต่างๆประเมินไว้ว่าตั้งแต่ 5 แสนล้านบาท เป็นขั้นต่ำหรือตัวเลขที่สูงสุดประเมินว่าต้องเพิ่มกว่า 1 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสมในภาวะปัจจุบัน ที่จะทบทวนหลักเกณฑ์การกันสำรองหนี้ 1% จะทำให้มีเงินเหลือในระบบทันที 4 หมื่นล้านบาท หมายถึงจะทำให้ศักยภาพการปล่อยกู้ในระบบเพิ่มได้มากขึ้น ขณะเดียวกันการที่จะผ่อนวิธีคิดนับ NPL เป็นรายบัญชีจากเดิมที่คิดเป็นรายบุคคล ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ตัวเลขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ลดลงได้ถึง 50% จากยอดที่มีอยู่ ที่ขณะนี้เฉลี่ยทั้งระบบประมาณ 35-40%

ปัญหาในระบบสถาบันการเงินไทยขณะนี้ เรื่องการหยุดรับรู้รายได้จาก 6 เดือน เป็น 3 เดือน นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการพิจารณาใหม่เพราะระบบสถาบันการเงินไทย ใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ธนาคารมีการกันสำรองเป็นจำนวนมาก ยังทำให้ต้นทุนทางการเงินของธนาคารอย่างในระดับสูง การหยุดรับรู้รายได้ 3 เดือน เป็นเรื่องที่ดีสร้างคุณภาพให้กับธนาคาร แต่ภาวะของสถาบันการเงินไทยในช่วงนี้ ยังไม่เหมาะสมเพราะการดำเนินการดังกล่าว จะทำได้ดีกับประเทศที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือเศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวดี

6. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ บริษัทศูนย์วิจัย ประเมินว่าสภาพการณ์ในขณะนี้ โดยเฉพาะทิศทางอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มลดลงมาอยู่ในระดับต่ำ เป็นปัจจัยที่จะส่งผลในเชิงบวกต่อบรรยากาศในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงความตั้งใจจริงของทางการ สะท้อนให้เห็นถึงมาตรการสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ที่ยังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องซึ่งก็มีความคืบหน้าของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในระยะข้างหน้า แต่ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ในการปรับโครงสร้างหนี้ ยังคงต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสำคัญประการต่างๆ หลายประการด้วยกันคือ

- ความพร้อมทางด้านลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นการยินยอมเข้าร่วมเจรจากับทางเจ้าหนี้มากขึ้น
- ความพร้อมในประเด็นข้อกฎหมายในการเปลี่ยนหนี้เป็นทุนอันเกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้
- ประเด็นทางด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปรับโครงสร้างหนี้
- ประเด็นความพร้อมทางด้านเจ้าหนี้สถาบันการเงิน ได้แก่ ความพร้อมทางด้านเงินกองทุนที่ใช้ปรับโครงสร้างหนี้, ความพร้อมของบุคลากรในฝ่ายของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ และตัวแทนของทางการ

7. การกำเนิด 'Credit Bureau of Thailand' เพื่อเป็นระบบเตือนภัยสถาบันการเงิน ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2540 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้กระทรวงการคลังเข้าถือหุ้นร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน 100 ล้านบาท เพื่อจัดตั้ง "ศูนย์ข้อมูลเครดิตแห่งประเทศไทย" (Credit Bureau of Thailand)

ให้เป็นทางเลือกแก่สถาบันการเงินใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลลูกค้า เพื่อป้องกันการเสี่ยงโดยศูนย์ข้อมูลเครดิตฯ จะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลลูกค้าที่มาใช้บริการของ สถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลูกค้าผู้มาขอสินเชื่อ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมในคณะอนุกรม สาเหตุที่ศูนย์ข้อมูลเครดิตฯ ยังไม่สามารถได้รับการจัดตั้งขึ้นมาได้ ทั้ง ๆ ที่ทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่าเป็นหน่วยงานที่จำเป็น เนื่องจากสถาบันการเงินในขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนต่างเกรงว่าจะเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบเกิดขึ้นจากการที่ต้องส่งข้อมูลลูกค้าเพื่อรวบรวมไว้ในฐานข้อมูล ซึ่งอาจทำให้สถาบันการเงินดึงข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในทางอื่น เช่น การนำข้อมูลลูกค้าที่ได้ออกมาใช้เพื่อการแข่งขัน เป็นต้น

8. AMC : ทางเลือกในการแก้ไข NPL บริษัทบริหารสินเชื่อหรือ Asset Management Company (AMC) เป็นหน่วยงานที่รับซื้อสินทรัพย์หรือหนี้เสียของสถาบันการเงินที่มีปัญหาหนี้เสียอยู่ในเกณฑ์สูง โดย AMC อาจจะเป็นเจ้าของหรือก่อตั้งโดยรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ในกรณีที่มีสถาบันการเงินมีหนี้เสียเป็นจำนวนมาก หน่วยงานนี้มักจะแยกออกจากสถาบันการเงินนั้นอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามในกรณีอื่น AMC อาจเป็นบริษัทในเครือหรือเป็นเพียงหน่วยงานหนึ่ง(Division) ของสถาบันการเงินที่มีปัญหาหนี้เสียได้เช่นกัน แต่ไม่ว่าจะมีโครงสร้างขององค์กรเป็นเช่นไร AMC มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนคือ การแปลงสินเชื่อที่มีปัญหาเป็นสินทรัพย์ และทำการปรับปรุงสินทรัพย์เหล่านั้น (Restructure) แล้วจึงทำการขายสินทรัพย์เหล่านั้นออกไปให้ได้มูลค่าสุทธิสูงสุดหลังหักต้นทุนการดำเนินงานและต้นทุนทางการเงิน ออกแล้ว จากรูปแบบ วัตถุประสงค์ตลอดจนแนวทางดำเนินงานของ AMC ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเองก็มี AMC อยู่ในหลายลักษณะ อันได้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน หรือ บบส. ซึ่งรับซื้อหนี้เสียจาก 56 สถาบันการเงินที่ถูกสั่งปิด บริษัทตลาดรองสินเชื่ออยู่อาศัย (SMC) ที่รับซื้อลูกหนี้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มาบริหาร หรือการจัดตั้งหน่วยงานหรือบริษัทในเครือของสถาบันการเงินขึ้นเพื่อรับซื้อหนี้เสีย รวมถึงการปรับเปลี่ยนองค์กรโดยให้มีหน่วยงานใหม่ขึ้นรับผิดชอบหนี้เสียในสถาบันการเงินเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม AMC ที่จัดตั้งดังกล่าวข้างต้น ยังไม่ได้เป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงินทั้งระบบ อาทิ บบส. ที่จัดตั้งขึ้นก็เพื่อวัตถุประสงค์ในการรับซื้อหนี้เสียจากสถาบันการเงินทั้ง 56 แห่งที่ถูกทางการสั่งปิดกิจการ SMC จัดตั้งขึ้นเพื่อรับซื้อหนี้เสียในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ หรือแม้กระทั่งหน่วยงานหรือบริษัทในเครือของสถาบันการเงินที่ตั้งขึ้นมารับซื้อหนี้เสียก็เป็นการตั้งขึ้นมาเพื่อรับซื้อหนี้เฉพาะบางธุรกิจเท่านั้น เช่น สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ สินเชื่อเช่าซื้อ เป็นต้น

9. การเพิ่มเงินกองทุน เพื่อหยุด NPL ปัญหา NPL นี้เอง ได้กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องเพิ่มเงินกองทุนให้มีประมาณเพียงพอกับหนี้ที่มีปัญหาเหล่านั้น ซึ่งภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ยังไม่เอื้ออำนวยการหาเม็ดเงินเข้ามาเพิ่มจะเป็นการแก้ไขปัญหาก็ได้ และกระทำให้ยากยิ่งแต่ถ้าไม่ดำเนินการนับวันก็ยิ่งกดดันให้ธนาคารมีปัญหาคาดทุนสะสมมากขึ้น กระทั่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของธนาคารแต่ละแห่ง ฉะนั้น ทางออกที่ดีจะตรงประเด็นที่สุดและอาจเป็นทางรอดเดียวของธนาคารพาณิชย์ไทยก็คือ การ อัดฉีดเงินกองทุนให้เพียงพอพร้อมกับหยุด NPL ไม่ให้ลุกลามต่อไป ธนาคารพาณิชย์ไทยจะต้องดำเนินการใน 2 ด้าน พร้อม ๆ กัน คือ ต้องทำการเพิ่มเงินกองทุนและต้องแก้ไขปัญหา NPL พร้อมกับปล่อยสินเชื่อนี้ใหม่ด้วย เพราะหากทำการเพิ่มทุนเพียงอย่างเดียว แต่ไม่สามารถลด NPL และปล่อยสินเชื่อนี้ได้ ก็จะทำให้การเพิ่มทุนไม่สามารถรองรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้เพียงพอ สำหรับการเพิ่มเงินกองทุนนั้น หลังจากทางการประกาศผ่อนปรนเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง โดยให้สามารถดำรงเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.25 จากเดิมร้อยละ 2.5 ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้ออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิเพื่อเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างไรก็ตาม การเพิ่มเงินกองทุนดังกล่าว เป็นเพียงการแก้ปัญหาเริ่มต้นเท่านั้นเพราะจากแนวโน้มของปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น จะส่งผลให้ธนาคารทุกแห่งต้องทำการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 อีกครั้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้สัดส่วนการถือหุ้นใหญ่ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งเปลี่ยนแปลงไป หรืออาจทำให้ธนาคารพาณิชย์บางแห่งต้องยอมเข้าร่วมโครงการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของทางการ ซึ่งหมายถึงการสูญเสียความเป็นเจ้าของธนาคาร ไปโดยปริยาย

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพลูกหนี้สินเชื่อนี้ที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ มีดังนี้

กาญจนา แฉงษ์ และ จิรศักดิ์ ตันสถิตย์ (2522) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ระบบงานสินเชื่อสาขาธนาคารพาณิชย์” ผลของการศึกษารูปได้ว่า

ระบบงานสินเชื่อสาขา เป็นงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์, ให้ความเห็นและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ซึ่งจะสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการจัดรูปองค์กรด้านสินเชื่อ เพื่อให้การปฏิบัติงานทางด้านสินเชื่อเป็นไปอย่างรวดเร็วตามอำนาจอนุมัติ ซึ่งต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้ คือ

1. ปัจจัยที่เป็นตัวบุคคล

- 1.1 บุคคลที่มีคุณสมบัติและมีอำนาจพอเพียงตรงตามรูปองค์กร
- 1.2 คุณภาพของงานได้มาตรฐานดีพอ

2. เมื่อการกระทบอำนาจสามารถกระทำได้อย่างสมบูรณ์

นเรศวร สุภักดิ์ (2539) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้จัดชั้นของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่” โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ 461 ราย ในปี 2538 เพื่อศึกษาถึงตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อปัญหาเรื่องหนี้จัดชั้นพบว่า

ลูกหนี้ขาดประสบการณ์และมีความรู้ด้านการบริหารธุรกิจที่ทำการลงทุนน้อย จึงส่งผลกระทบต่อรายได้และผลตอบแทนจากการลงทุนทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ ได้ตามที่กำหนดนอกจากนี้ลูกหนี้ยังปิดบังข้อมูลที่แท้จริงต่อสถาบันการเงินทำให้เกิดปัญหาในการชำระหนี้ในภายหลังได้

ส่วนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันพบว่าหลักทรัพย์บางประเภทเกิดปัญหาการเสื่อมสภาพ และราคาตกต่ำ ซึ่งเมื่อเวลานานไปทำให้ทรัพย์สินหลักประกันไม่คุ้มกับยอดหนี้ที่เกิดขึ้น จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้เสนอแนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบดูแลหนี้จัดชั้นระบบธนาคาร ในเรื่องของความละเอียดรอบคอบและระมัดระวังในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้า โดยเฉพาะเรื่องของผู้กู้ก่อนปล่อยสินเชื่อควรจะต้องดูความเป็นไปได้และประสบการณ์ที่ผู้ขอสินเชื่อมีต่อธุรกิจนั้นในส่วนของหลักประกัน (Collateral) หากมีสภาพคล่องต่ำหรือเสี่ยงต่อการเสื่อมราคาได้ง่ายก็ไม่ควรพิจารณาให้สินเชื่อ ต่อธุรกิจดังกล่าว และที่สำคัญสถาบันการเงินต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกำหนดยกเว้นสินเชื่อ ควรมีการทำงานที่ประสานกันและมีความจริงใจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวลูกค้า ทั้งนี้เพื่อป้องกันหนี้เสียที่จะเกิดขึ้นซ้ำซ้อนในแต่ละสถาบัน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบการเงินทั้งระบบ

จรรยารัตน์ ตระการศิรินนท์ (2540) “ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่”

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเพื่อทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนประชากรตัวอย่าง 110 ราย ที่ค้างชำระหนี้แก่ธนาคาร จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีผลทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ พบว่าปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล, การเกิดภัยธรรมชาติ, สภาพแวดล้อมต่างๆที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต จึงส่งผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก สำหรับปัจจัยภายในเกิดจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น, การจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สูงไป ส่วนปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้เอง คือ ส่วนมากมีการลงทุนเกินกำลังความสามารถ ทำให้มีต้นทุนที่สูง , ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และทำการค้าเกินตัว เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบด้านการอำนวยสินเชื่อ คือควรมีความละเอียดรอบคอบระมัดระวัง ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อโดยเฉพาะเรื่องของผู้กู้ (Character) ความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคาร (Repayment) และความสามารถ

ในการเสี่ยงภัย (Risk) ตลอดจนความร่วมมือของผู้บริหารประเทศ ที่ต้องดำเนินตามนโยบายการเงิน และการคลัง ให้สอดคล้องกับนโยบายการอำนวยสินเชื่อ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

วิชิต นัตรีพิทยกุล (2538) “ศึกษาเรื่องการตรวจสอบการบริหารสินเชื่อกภายใน ประเภทของ ธนาคารพาณิชย์” สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. การตรวจสอบการวางแผนทางด้านสินเชื่อเพื่อประเมินการวางแผนทุกชั้นตอนต้องสอดคล้องกับนโยบายสินเชื่อที่ธนาคารกำหนดและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้
2. ควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ ทุกชั้นตอน รวมถึงระบบการควบคุมภายในว่า เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติที่ธนาคารกำหนดหรือไม่
3. จัดให้มีการประเมินผลคุณภาพสินเชื่อ เพื่อให้การเรียกเก็บหนี้คืนจากลูกหนี้ตรงตามเงื่อนไขที่วางไว้ และต้องมีการสอบสวนในการจัดชั้นหนี้สินเชื่อให้ถูกต้อง
4. ต้องมีการตรวจสอบ การวางแผนตลาดทางด้านสินเชื่อเพื่อประเมินกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และให้ผู้บริหารระดับสูงมีการตรวจสอบข้อมูลจากรายงานด้านสินเชื่อ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสินเชื่อและกำหนดนโยบายทางด้านสินเชื่อ ได้อย่างถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อธนาคารเอง

ลาวัลย์ พงษ์วุฒิธรรม และกุลทล นาคพรหมมา(2519) “ปัญหาการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์” ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ในการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ มักก่อให้เกิดปัญหา 3 ประเด็นคือ

1. ปัญหาทางด้านผู้กู้จะถูกรณาการปฏิเสธการให้กู้จากสาเหตุดังนี้

- ฐานะด้านการสินเชื่อของผู้กู้ไม่ดี
- วัตถุประสงค์ในการขอกู้ไม่ตรงกับนโยบายของธนาคาร
- ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับในการปล่อยสินเชื่อของธนาคาร
- ความสามารถในการทำกำไรมีน้อย

2. ปัญหาด้านผู้ให้กู้

- ปัญหาในด้านการรวบรวมข้อมูลว่ามีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดและอาจทำให้เกิดการวิเคราะห์ที่ผิดพลาดตามมา ตลอดจนสถาบันการเงินนั้นอาจขาด เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ด้านการวิเคราะห์ ปัญหาหลังการอนุมัติวงเงินกู้แล้วซึ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ในการติดตามหนี้จนถึงที่สุดของสถาบันการเงิน

3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงกระทบต่อการอำนวยสินเชื่อ

มี 2 ปัจจัย คือ

- ปัจจัยภายนอก เช่น การผันผวนของระบบการเงินโลก , การเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้าที่สำคัญในตลาดโลก

- ปัจจัยภายในประเทศ เช่นภาวะเงินเฟ้อเศรษฐกิจชะลอตัว ค่าเงินมีการเปลี่ยนแปลง การว่างงานเพิ่มมากขึ้น , ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง เป็นต้น

สรุปแล้วการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต้องอาศัยข้อมูลต่างๆ จากผู้ขอสินเชื่อ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาสินเชื่อรายนั้นๆ และมีการติดตามผลของสินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ และที่สำคัญต้องมีการอบรมหรือให้ความรู้แก่พนักงานด้านสินเชื่อเพื่อให้มีความชำนาญในการการวิเคราะห์และติดตามสินเชื่อ

ไชยยงค์ ปฐวิทรานนท์ (2527) ศึกษา “พฤติกรรมการณ์ให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย สอดคล้องกับข้อสันนิษฐานของ Profit Maximization Principle โดยพิจารณาด้านอุปทานของสินเชื่อหรือข้อสันนิษฐานของ Accommodation Principle ที่พิจารณาว่าอุปสงค์เป็นตัวสำคัญที่กำหนด พฤติกรรมการณ์ให้กู้ยืมโดยได้ใช้ตัวแปรคัมมีในแบบจำลองและประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆอาศัยเทคนิค Ordinary Least Square และ Cochrane and Orcutt ในกรณีที่พบว่ามี Serial Correlation

กรณีศึกษาแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ศึกษารูปแบบความผันผวนตามฤดูกาลของการให้กู้ยืมยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมสูงสุดหรือต่ำสุด ในไตรมาสใด สำหรับการซื้อลดตั๋วเงินในประเทศและการซื้อลดตั๋วเงินเพื่อส่งออกมีปริมาณสูงสุด ในราวปลายปี ส่วนการซื้อลดตั๋วเงินเพื่อการนำเข้า และการให้สินเชื่อในรูปแบบทรัพย์สิน จะมีปริมาณมากกว่าปกติในระยะต้นปีและปลายปี และผลการศึกษาอัตราผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแสดงโดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก พบว่าพฤติกรรมการณ์ให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ เป็นไปตามข้อสมมุติฐานของ Accommodation Principle แต่อาจขัดแย้งหรือไม่ขัดแย้งกับหลัก Profit Maximization Principle ก็ได้

กรณีที่ 2 ศึกษารูปแบบความผันผวนตามฤดูกาลของการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ พบว่าปริมาณเงินให้กู้ยืมแต่ละไตรมาสแก่ภาครัฐมีทิศทางเคลื่อนไหวตรงข้ามกับการให้กู้ยืมภาคครัวเรือน และการให้กู้ยืมแก่ภาคธุรกิจ นิติบุคคลสามารถปรับตัวค่อนข้างเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่น